

Atelier de evaluare a Proiectului „Drepturile Omului încep cu Educația”

În data de 9 august 2013 la Chișinău a avut loc atelierul de evaluare a proiectului „Drepturile Omului încep cu Educația”. Evenimentul a întrunit 10 tineri din regiunea Transnistreană – participanți din cadrul proiectului.

Atelierul de evaluare a fost moderat de către reprezentanții celor două organizații partenere în proiect – asociația Promo-LEX și Clubul Moldovenesc de Jocuri Intelectuale.

Reamintim că, proiectul a demarat la 1 martie 2013 și a inclus mai multe activități. Astfel, în perioada 12-14 aprilie a fost organizat Cursul Formare de Formatori “Învățăm să predăm Drepturile Omului prin intermediul jocurilor intelectuale” în cadrul căruia au participat 22 tineri (elevi ai claselor 10-12) din diferite localități ai regiunii Transnistrene: Rîbnița, Dubăsari, Tiraspol, Grigoriopol și Tighina. Ulterior, cu susținerea echipei de proiect, tinerii au organizat și moderat 13 activități de multiplicare pentru colegii lor din licee. Astfel, au fost organizate 13 seminare și sesiuni de jocuri intelectuale în domeniul drepturilor omului. De asemenea, la 27 iulie 2013, în cadrul proiectului, a fost organizată prima Competiție de Jocuri Intelectuale în domeniul drepturilor omului la care au participat 37 tineri din regiune.

Astfel, obiectivul de bază al atelierului de evaluare a fost analiza rezultatelor activităților, evaluarea impactului proiectului, precum și planificarea activităților ulterioare

și a continuității proiectului. În acest sens, participanții au oferit un feedback amplu echipei de proiect axându-se pe așa aspecte ca: realizarea așteptărilor, dezvoltarea cunoștințelor și abilităților noi, dificultăți în realizarea activităților de multiplicare, lecții învățate, oportunități, etc.

“Mi s-a părut firesc să particip la acest proiect, pentru că nu poate decât să mă ajute în viitoarea mea meserie care va fi legată de domeniul drepturilor omului”, a menționat Andrei Batîr, elev la Liceul Teoretic „Evrika” din Rîbnița.

“Ceea ce a fost diferit la aceste activități a fost posibilitatea de a mă implica atât în calitate de participant, cât și în calitate de organizator. Acest lucru m-a făcut să am mai multă responsabilitate și să îmi dezvolt anumite aptitudini”, a menționat Cătălina Zingan, elevă în clasa a 12-a la Liceul Teoretic „Ștefan cel Mare” din Grigoriopol.

De asemenea, în cadrul atelierului de evaluare, tinerii au fost informați despre diverse inițiative civice de promovare a drepturilor omului și despre oportunitățile existente de implicare pentru tineri, inclusiv prin intermediul jocurilor intelectuale.

Atelierul de evaluare a fost încheiat cu o sesiune de planificare. Astfel, participanții, fiind ajutați de echipa de proiect, au elaborat un plan de activități pentru începutul anului de studii 2013 – 2014, planul fiind adaptat la interesele, prioritățile și posibilitățile liceelor din regiunea Transnistreană.

“Sesiunea de evaluare a fost momentul perfect pentru a afla de la unii dintre cei mai activi participanți la activitățile proiectului despre care au fost momentele dificile dar și lecțiile învățate de ei. Am creat cu ajutorul și la inițiativa lor un plan de acțiuni pentru fiecare liceu, ceea ce va asigura încetățenirea în licee a activităților non-formale de

învățare deopotrivă cu cele de bază. De asemenea, am avut ocazia să le vorbesc mai mult despre jocurile intelectuale ca oportunitate de implicare pentru tineri”, a declarat Octavian Sirețeanu, expert formator și președinte al Clubului Moldovenesc de Jocuri Intelectuale .

“Proiectul dat a fost unul pilot și consider că învățarea și promovarea drepturilor omului prin intermediul jocurilor intelectuale este o idee foarte reușită care trebuie promovată în rândul tinerilor la nivel național”, a menționat Olga Manole, director de proiect, Asociația Promo-LEX.

Reamintim că atât atelierul de evaluare, cât și toate activitățile care l-au precedat, fac parte din proiectul „Drepturile Omului încep cu Educația”, implementat grație suportului financiar oferit de către Ambasada SUA la Chișinău.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Olga Manole, Director de Proiect, Asociația Promo-LEX

Tel: (022)449626 Fax: (0 22) 450024

olga_manole@promolex.md

Asociația Promo-LEX și AGER lansează Portalul Monitor.md

Asociația Promo-LEX și Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER) lansează portalul Monitor.md. Portalul a fost elaborat în cadrul Proiectului „Sporirea responsabilității Guvernului prin monitorizarea reformei în sectorul justiției”, proiect finanțat de Uniunea Europeană.

Portalul Monitor.md este o platformă on-line care va reflecta activități și produse de monitorizare realizate recent de către organizațiile societății civile din Moldova. Produsele de monitorizare vor viza atât activitatea instituțiilor publice, cât și implementarea politicilor publice în Moldova. Domeniile prioritare de monitorizare pe care le vizează portalul Monitor.md sunt: Reforma în Sectorul Justiției; Drepturile Omului; Procese Electorale; Buna Guvernare și activitatea Poliției. În acest sens, portalul Monitor.md va identifica și va prelua rapoarte de monitorizare și studii de evaluare elaborate de către organizațiile societății civile din Moldova. Astfel, toate organizațiile cointeresate ca produsele lor de monitorizare să fie postate pe Monitor.md se pot adresa cu o solicitare organizațiilor implementatoare.

Scopul de bază al portalului Monitor.md este de a oferi publicului larg informații și materiale cu privire la activitățile de monitorizare realizate în Moldova și să contribuie la sporirea vizibilității lor. De asemenea, Monitor.md își propune să popularizeze activitatea de monitorizare, atât în rândul organizațiilor societății civile, cât și a cetățenilor de rând. În acest sens, Monitor.md va prezenta diverse modele și idei de monitorizare din practica internațională, idei care ar putea fi preluate și implementate și în Republica Moldova. De asemenea, Monitor.md va include și instrumente interactive de monitorizare care vor putea fi

ajustate la necesitățile societății civile și realităților din Moldova. Astfel, portalul va oferi cetățenilor posibilitatea de a face semnalări on-line cu privire la încălcări și abuzuri în mai multe domenii.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă, Tel: (22) 45-00-24, GSM: 069637849, e-mail: pr@promolex.md

---

Situația justiției juvenile în regiunea transnistreană a R. Moldova

La 30 iulie 2013, în cadrul unei mese rotunde a fost lansat [Raportul "Justiția Juvenilă Situația din Regiunea Transnistreană a Moldovei în raport cu Standardele Internaționale"](#). Raportul a fost elaborat de către Dna.

Miranda Merkviladze (LLM în Dreptul Internațional Al Drepturilor Omului). Metodologia raportului a fost una combinată și a inclus cercetare la birou, demersuri cu privire la solicitare de informații, interviuri cu diverși constituenți și actori, precum și vizite în teren.

Scopul acestui raport este de a prezenta rezultatele cercetării cu privire la situația justiției juvenile în regiunea transnistreană a Republicii Moldova. Raportul și-a propus să compare legile, politicile și practica justiției juvenile de facto din regiunea transnistreană cu standardele

internaționale relevante și să identifice posibile deficiențe sau lacune. Cercetarea a încercat să afle, în special, dacă există strategii de prevenire a delincvenței juvenile și programe de reabilitare pentru minori, și ce garanții procedurale sunt prevăzute în legislația de facto precum și în practica de urmărire penală și în procedurile judiciare, dacă sunt incluse în legislația de facto măsuri alternative detenției și dacă acestea sunt folosite în practică, dacă deținuții minori au acces la cursuri de educație vocațională/instruire etc.

În prezentarea sa, autoarea raportului s-a referit la obligațiile de a apăra și promova drepturile omului în contextul justiției juvenile, obligații ce revin atât autorităților constituționale ale R.Moldova, cât și Federației Ruse și administrației de facto din regiune în baza dreptului internațional cutumiar. Raportul descrie cadrul legal și cadrul instituțional aplicat de facto în regiune în domeniul justiției juvenile, precum și anumite politici și practici existente la nivel regional. În acest sens, Raportul scoate în evidență mai multe aspecte problematice.

Potrivit autoarei Raportului o problemă gravă o constituie însăși abordarea administrației de facto din regiune cu privire la justiția juvenilă care este una mai mult punitivă și mai puțin bazată pe apărarea drepturilor copiilor. O altă serie de probleme este legată de aplicarea abuzivă și nejustificată a detenției, inclusiv pe perioade îndelungate ca măsură de sancționare în marea majoritate a cazurilor, chiar și atunci când legislația de facto prevede măsuri neprivative de libertate. În acest sens, autoarea menționează și spectrul foarte limitat de măsuri alternative pentru minori. De asemenea, cadrul legal de facto nu precizează exact perioada de detenție preventivă, astfel făcându-se multe abuzuri. Nu este precizată nici o careva limită pentru numărul și durata interogatoriilor cu minorii; nu există claritate cu privire la metodele de interogare; practica de facto limitează în mod

abuziv și nejustificat comunicarea delicvenților juvenili aflați în detenție cu familiile lor.

Autoarea a mai menționat și alte probleme, precum: formalitatea și superficialitatea serviciilor de asistență juridică pentru minori în procesul de judecată; lipsa serviciilor de mediere în cadrul practicilor justiției restaurative; lipsa unor programe de prevenire și reabilitare eficiente la nivel regional; lipsa unor servicii de asistență psihologică pentru minorii aflați în detenție, precum și problema accesului la educație a acestor tineri.

De asemenea, raportul a inclus și o serie de recomandări menite să amelioreze situația din domeniul justiției juvenile din regiune, vizând atât autoritățile constituționale, cât și administrația de facto a regiunii. De asemenea, Dna Merkviladze a punctat și câteva recomandări pentru reprezentanții societății civile. În acest sens, autoarea a menționat faptul că, în regiunea transnistreană, nu există organizații neguvernamentale care ar viza în mod direct problema justiției juvenile. Pe de altă parte, nici organizațiile de drepturile omului din dreapta Nistrului nu se implică în acest domeniu.

Participanții din cadrul mesei rotunde au apreciat importanța acestui Raport, menționând în acest sens lipsa de careva rapoarte, cercetări și date statistice comprehensive și oficiale. Astfel, Raportul dat reprezintă doar un prim pas în ceea ce privește abordarea problemei justiției juvenile în regiunea transnistreană.

Raportul a fost elaborat în cadrul Programului de stagii în domeniul drepturilor omului al Societății Deschise din 2013, realizat de către autoare în Republica Moldova, în cadrul Asociației Promo-LEX. Programul de stagiu este o parte a colaborării între Programul de Granturi pentru Drepturile Omului și Guvernare (PGDOG) și Programele de burse (PB) ale Fundațiilor pentru o Societate Deschisă.

Raportul în varianta electronică în limba Română și Engleză vă fi disponibil în curând pe pagina web a Asociației Promo-LEX.

Pentru detalii contactați: Olga Manole, Coordonatoare de Proiect, Asociația Promo-LEX

Tel: (+373 22) 449626 | Fax: (+373 22) 450024 | E-mail: olga_manole@promolex.md

---

Școala de vară „Pași prin Istorie”

În perioada 8 – 15 iulie 2013 Asociația Promo-LEX în parteneriat cu Asociația PROHISTORIA XXI din România, au desfășurat școala de vară în cadrul proiectului „Pași prin Istorie”. 15 tineri din regiunea transnistreană a Republicii

Moldova și 15 tineri din Focșani (România), împreună cu liderii lor de grup, au fost antrenați în activități de promovare a cetățeniei active în general și a cetățeniei europene în special, destinate promovării toleranței între tineri, cultivării înțelegerii reciproce și promovării cooperării europene în domeniul tineretului.

Tema principală a reflectat conștientizarea viitorului Republicii Moldova într-o Uniune Europeană cu tendințe de extindere spre est. Este o temă de interes pentru tinerii care locuiesc în medii cu dificultăți economice, sociale, culturale pentru care acest proiect a fost un cadru extraordinar de educație non-formală și dezvoltare culturală.

În cadrul activităților au fost utilizate atât metode formale de lucru (dezbateri, chestionare, mese rotunde, etc.), cât și metode non-formale (jocuri de cunoaștere, Biblioteca Vie, Photovoice, metoda Transcend etc.)

Tinerii participanți au fost informați din timp asupra tematicii planificate, acestora li s-a dat posibilitatea de a interveni activ la fiecare etapă a proiectului. „Dezbaterile despre toleranță și diversitate, masa rotundă „Origini și mentalități”, atelierele „Democrație și U.E” „Conflict și Violență” au contribuit la acumularea de cunoștințe și competențe prin care se stimulează creativitatea, participarea activă, inițiativa, capacitatea de argumentare, concizia și claritatea în exprimare, posibilitatea în afirmarea unei opinii, toleranța față de opiniile adverse, persuasiunea, ascultarea activă, stilul de prezentare într-o apariție publică, capacitatea de a lucra într-o echipă.” a declarat Victoria Căpățici, lidera grupului de elevi din regiunea transnistreană.

Itinerarul cultural al școlii de vară a cuprins vizite la muzee, biblioteci, lăcașe de cult aparținând diferitor religii, teatre, case memoriale din județul Vrancea, întreprinderi finanțate și dezvoltate din fonduri europene etc.

„O școală de vară este un mod uimitor de ați petrece timpul. Am petrecut timpul cu tineri de vârsta mea, mi-am îmbunătățit abilitatea de a lucra în echipă, am cunoscut oameni noi și mai important – mi-am făcut prieteni. În același timp, am înțeles importanța învățământului non-formal și a voluntariatului. Datorită acestui proiect îmi doresc să mă implic mai mult, în cât mai multe proiecte. În urma întâlnirii cu noii mei prieteni din regiunea transnistreană, am cunoscut o realitate nouă, și mi-am schimbat conceptul asupra libertății.” a declarat Cătălin Aurică, elev la Colegiul Național Unirea din Focșani.

“Au fost niște zile de neuitat, în care m-am îmbogățit enorm

spiritual, am căpătat o enormă experiență, am cunoscut noi oameni, noi idei, noi mentalități, noi tipuri de gândire; am simțit care sunt valorile europene și care e stilul de viață european. Deprinderile obținute sunt sigur ca mă vor ajuta în viitor la formarea conexiunilor de diferit fel cu diferiți oameni. Aș participa cu deosebită plăcere la astfel de proiecte întrucât am rămas entuziasmat de cele învățate și de momentele petrecute alături de niște oameni extraordinari.” ne-a spus Daniel Țurcan, elev la liceul Teoretic „Alexandru cel Bun” din Tighina.

Andrei Șeitan, expert și trainer în cadrul proiectului, a declarat următoarele: “Am avut plăcerea de a oferi șanse mari de dezvoltare personală tinerilor din regiunea transnistreană și celor din Focșani. Trebuie să ne dăm mâna în continuare pentru a consolida cunoștințele obținute de acești elevi și pentru a-i transforma în multiplicatori. Săptămâna petrecută împreună cu ei a fost plină de lecții, experiențe și trăiri. Am provocat participanții la diverse discuții prin care să conștientizeze că sunt foarte importanți și că reprezintă o resursă valoroasă. Am pus în comun cunoștințele și experiența fiecăruia din ei, pentru a-i putea ajuta să se dezvolte și să se redescopere.”

Acest proiect este finanțat prin programul Tineret în Acțiune – acțiunea 3.1 A: Cooperare cu țările învecinate ale Uniunii Europene.

Pentru detalii contactați Victoria Căpătici, Coordonatoarea Programului Societate Civilă, Tel: 022 31 09 45

CtEDO condamnă pentru a doua oară R. Moldova pe un caz de violență în familie

Astăzi, 16 iulie 2013, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului (CtEDO) a pronunțat hotărârea în cauza Mudric și alții v. Moldova. Astfel, CtEDO a constatat violarea art. 3 de faptul că autoritățile au tolerat relele tratamente la care a fost supusă în casa sa, și că au eșuat să execute hotărârile judecătorești menite să asigure protecția reclamantei. De asemenea, CtEDO a constatat violarea art. 14 combinat cu art. 3 și 8 al Convenției, în ceea ce privește discriminarea sa de către autorități din cauza sexului ei, negând dreptul ei de a trăi o viață fără violență. CtEDO a mai constatat violarea art. art. 17 al Convenției că refuzul autorităților de a-l sancționa pe fostul ei soț, ia permis să-și continue acțiunile sale ilegale, ce a dus la distrugerea drepturilor reclamantei.

Curtea a acordat reclamantei suma de EUR 15,000 cu titlu de prejudiciu moral și EUR 2,150 cu titlu de costuri și cheltuieli.

Acesta este al doilea caz care demonstrează faptul că violența în familie este un fenomen bazat pe genul victimei și reprezintă o discriminare în bază de gen. Reamintim că alte 2 cazuri similare urmează a fi examinate de către CtEDO în viitorul apropiat.

Lidia Mudric, cu o vârstă de 72 de ani, după divorțul cu soțul său, a rămas să locuiască în casa care îi aparține atât ei, cât și fostului soț. Potrivit reclamantei, la data de 31 decembrie 2009, fostul ei soț, a pătruns în casa ei și a bătut-o. El a procedat în același mod la data de 19 februarie 2010, de atunci el s-a instalat permanent în casa reclamantei.

Reclamanta a obținut un raport medical, care confirma

leziunile corporale cauzate. La data de 18 martie 2010 ea s-a plâns la poliție și altor autorități. La fel ea s-a plâns că în pofida faptului că poliția cunoștea situația dată, nu a întreprins nimic pentru a o proteja.

La data de 27 martie 2010, reclamanta din nou a fost bătută de către fostul ei soț. La data de 30 martie 2010, reclamanta a fost informată de autorități că faptele care ea s-a plâns s-au confirmat parțial, însă datorită bolii psihice a fostului soț, acesta nu a putut fi sancționat.

Autoritățile au promis să ia măsuri, iar la data de 22 iunie 2010 instanța de judecată a dispus evacuarea fostului soț al reclamantei și l-a obligat pe acesta să stea departe de reclamantă și casa ei. Însă, această hotărâre judecătorească nu a fost executată. La data de 17 iulie 2010 reclamanta iarăși a fost bătută de către fostul ei soț. Ca răspuns la noua plângere a reclamantei, instanța de judecată a emis o nouă hotărâre, similară cu cea din 22 iunie 2010. La fel, această hotărâre judecătorească nu a fost executată. La data de 6 decembrie 2010, reclamanta iarăși a fost bătută de către fostul ei soț. La data de 16 decembrie 2010 reclamanta a obținut a treia hotărâre judecătorească, similară cu celelalte două hotărâri judecătorești emise anterior.

Pe parcursul perioadei relevante, reclamanta și avocatul ei au depus numeroase plângeri la comisariatul de poliție, procuratură, și alte autorități, cerând protejarea reclamantei și pedepsirea fostului ei soț.

Lidia Mudric a fost reprezentată în fața CtEDO de avocata Doina Ioana Străisteanu, delegată de Asociația Promo-LEX în cadrul proiectului "Consolidarea Protecției Juridice și Sporirea Nivelului de Conștientizare cu privire la aplicarea relilor tratamente pe motiv de discriminare în Moldova, inclusiv în regiunea Transnistreană", proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul European pentru Democrație și Drepturile Omului (IEDDO) și co-finanțat de PNUD Moldova în

cadrul „Proiectului Comun al Agențiilor ONU din Republica Moldova pentru Promovarea și Protecția Drepturilor Omului”.

Pentru mai multe detalii contactați:

Doina Ioana Străisteanu, Avocată și Expertă în Drepturile Omului

Tel. 0685 92 222, distraisteanu@dis.md

Olga Manole, Coordonator de Proiect, Asociația Promo-LEX

Tel : 449626, e-mail: olga_manole@promolex.md

APEL PUBLIC adresat avocatului parlamentar Aurelia Grigoriu pentru a-și prezenta demisia

Prin prezentul apel, semnatarii solicită avocatului parlamentar dna Aurelia Grigoriu depunerea demisiei din cauza necorespunderii comportamentului său recent cu funcția ocupată.

Dna Aurelia Grigoriu a participat la Conferința internațională cu privire la standardele europene referitoare la statul de drept, organizată la 3-5 iulie 2013 în Erevan, Armenia. La această conferință dna Grigoriu, în calitate sa de Avocat Parlamentar din Republica Moldova, a ținut un discurs cu privire la respectarea drepturilor omului în teritoriile „conflictelor înghețate”. La conferință, dna Grigoriu a prezentat situația din Georgia, creată în urma conflictului din 2008, situația din Nagorno-Karabakh și situația din regiunea Transnistreană a Republicii Moldova.

În cadrul discursului, dna Grigoriu a prezentat situația din Nagorno-Karabakh doar dintr-un punct de vedere, condamnând exclusiv o parte din conflict. Spre deosebire de prezentarea situației din Nagorno-Karabakh, în descrierea situației din Georgia și Republica Moldova, dna Grigoriu a operat exclusiv cu informații referitoare la încălcările cu privire la drepturile omului, fără mențiuni cu privire la responsabilitatea statelor implicate în conflict și calificarea incidentelor care au dus la „conflictele înghețate”. Abordarea situației din regiunea Transnistreană ridică multe semne de întrebare, deoarece dna Grigoriu nu s-a referit deloc la responsabilitatea Federației Ruse în privința încălcării drepturilor omului în această regiune, constatată inclusiv prin hotărârile Curții Europene pentru Drepturile Omului. Ea a prezentat conflictul din Nagorno-Karabakh în mult mai multe detalii decât situația din regiunea Transnistreană, deși dna Grigoriu, cu siguranță, cunoaște cu mult mai bine situația din Republica Moldova.

În opinia noastră, în calitatea sa de Ombudsman din Republica Moldova, dna Grigoriu a admis în discursul său declarații politice în detrimentul prezentării situației drepturilor omului în zonele de conflict și responsabilitatea Statelor membre ale Consiliului European. De asemenea, la un for internațional prestigios, dna Grigoriu a prezentat situația din cele 3 zone de conflict în mod diferit.

Un avocat parlamentar ar trebui să dea dovadă mereu de tact, consecvență, responsabilitate și exactitate în discursurile publice. Considerăm că în discursul ținut la Erevan dna Grigoriu și-a depășit atribuțiile și a creat premise pentru tensionarea relațiilor dintre Republica Moldova, Armenia și Azerbaidjan. Un astfel de discurs, făcut în cadrul unui for internațional de anvergură nu este demn de funcția de avocat parlamentar și afectează grav încrederea populației în instituția Avocatului Parlamentar. Din aceste considerente ne adresăm către dna Grigoriu să-și prezinte demisia în cel mai

scurt timp.

Organizațiile semnatare:

Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM)

Institutul de Politici Publice

Asociația Promo-LEX

Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO)

Fundația Est-Europeană

Centrul pentru Politici și Analize în Sănătate (Centrul PAS)

**APEL al reprezentanților
societății civile din
Republica Moldova către
Înaltul Reprezentant al
Uniunii Europene pentru
afaceri externe și politica
de securitate, Doamna
Catherine Ashton, privind
situația din regiunea
transnistreană**

Excelență,

Integrarea europeană este înțeleasă în Republica Moldova ca premisa unei dezvoltări durabile, și implicit, de realizare a integrității teritoriale a țării. Cu regret, constatăm că activizarea dialogului Uniunea Europeană – Republica Moldova, cu perspectiva asocierii politice, integrării economice și liberalizării regimului de vize pentru cetățenii moldoveni, este însoțită de agravarea premeditată a situației în raioanele de est ale țării în vederea obstrucționării acestui parcurs european.

Salutăm angajamentul Uniunii Europene și al Dumneavoastră personal, inclusiv prin Declarația privind așa-numita lege a Transnistriei cu privire la frontieră, de a sprijini procesul de reglementare a conflictului transnistrean, în interesul și în beneficiul populației de pe ambele maluri ale Nistrului. Totodată, ultimele evenimente din raioanele de est ale țării ne determină să solicităm sporirea eforturilor Uniunii Europene în implementarea cu succes a prevederilor cadrului de negocieri și documentelor definitorii semnate de către Republica Moldova cu Comisia Europeană, inclusiv a Planului de Acțiuni privind liberalizarea regimului de vize, și asistență diplomatică pentru buna pregătire de Summitul Parteneriatului Estic de la Vilnius. În acest context, noi, reprezentanții societății civile, facem apel:

- De a include în agenda reuniunii formatului "5+2" de la Viena din luna iulie curent a chestiunilor legate de situația din Zona de Securitate și de a solicita părților garante și mediatorilor, în special Federației Ruse, să utilizeze toate mijloacele legal disponibile pentru stabilizarea situației.
- De a cere Federației Ruse să nu consolideze în continuare contingentul de militari din cadrul Forțelor Mixte de Menținere a Păcii și să retragă etapizat militarii și tehnica din cadrul Grupului Operativ al Trupelor Ruse din Transnistria.
- De a stimula consolidarea clasei politice și societății

moldovenești în eforturile de a calma situația din regiunea transnistreană.

- De a condiționa asistența oferită regiunii transnistrene cu abținerea administrației de la Tiraspol de la orice acțiuni unilaterale care ar putea destabiliza situația.
- De a extinde provizoriu mandatul misiunii EUBAM pentru asistența instituirii și buneii funcționări a celor șase puncte de control de pe Nistru și completarea misiunii cu observatori civili pentru monitorizarea situației din Tighina și localitățile limitrofe, observatori care să constituie fundamentul unei noi Misiuni Internaționale Civile în Zona de Securitate.
- De a stimula participarea societății civile la procesul de negocieri privind reglementarea pașnică și durabilă a conflictului transnistrean.

9 iulie 2013, Chișinău

Semnatar:

Asociația pentru Politică Externă, Chișinău

IDIS Viitorul, Chișinău

Asociația „Promo-LEX”, Chișinău

Asociația „Integritate”, Grigoriopol

Centrul de Resurse pentru Drepturile Omului (CReDO), Chișinău

Asociația „Mamele pentru Drepturile Omului”, Tiraspol

RCTV „Memoria”, Chișinău

Asociația Pedagogilor din Transnistria „LUMINA”, Grigoriopol

Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Chișinău

Asociația „Promovarea Justiției Efective”, Tiraspol

Fundația Est-Europeană, Chișinău

Grupul de Inițiativă „Prosvet”, Dubăsari

Asociația Presei Independente (API), Chișinău

Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD), Chișinău

Consiliul Național al Tineretului din Moldova (CNTM), Chișinău

Transparency-International Moldova, Chișinău

Alianța Centrelor Comunitare de Acces la Informație și Instruire din Moldova, Rezina
Asociația „Juriștii pentru Drepturile Omului”, Chișinău
Asociația „BIOS”, Chișinău
Institutul pentru Drepturile Omului (IDOM), Chișinău
Institutul pentru Politici Publice (IPP), Chișinău
Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), Chișinău
Coaliția Nediscriminare, Chișinău
Centrul de Resurse „Tineri și Liberi”, Chișinău
APSCF „AVE COPIII”, Chișinău
Partnerships for Every Child , Chișinău
REC Moldova, Chișinău
NGO „Terra-1530”, Straseni
ECOTOX, Chișinău
AO Gender-Centru, Chișinău
Centru de Dezvoltare Economică, Chișinău
Clubul Politic al Femeilor 50/50, Chișinău
Asociația Micului Business (AMB)

Expertul Promo-LEX a participat la șezătoarea bloggerilor despre violența în familie

☒ La 28 iunie 2013 a avut loc șezătoarea bloggerilor din Moldova despre violența în familie. La întrebările bloggerilor despre fenomenul violenței domestice au răspuns Lilia Potîng, jurista Asociației Promo-LEX, Ion Oboroceanu, procuror al raionului Căușeni, dar și alți reprezentanți ai societății civile.

Printre problemele discutate au fost răspândirea fenomenului violenței în familie în societate, actorii responsabili în combaterea și prevenirea fenomenului și responsabilitățile acestora, eficiența cadrului normativ și dificultățile întâmpinate în aplicarea acestuia. De asemenea, s-a discutat despre gradul de informare al victimelor violenței în familie cu privire la drepturile sale, dar și a existenței Legii nr.45 și a mecanismelor de aplicare a acesteia.

În acest sens jurista Asociației Promo-LEX, Lilia Potîng a vorbit despre cea mai amplă campanie de informare „Ordonanța” desfășurată de către Inspectoratul General de Poliție al MAI și Asociația Promo-LEX în perioada mai-iunie 2013, care a avut drept scop informarea populației cu privire la posibilitatea obținerii unor măsuri de protecție a victimelor violenței în familie.

Fenomenul violenței domestice rămâne a fi larg răspândit consideră Lilia Potîng: „Doar că actualmente victimele acestui fenomen au o altă viziune și încredere în Legea care le protejează drepturile și într-adevăr se adresează. De aceea noi avem o escală mai mare între numărul plângerilor depuse de la intrarea în vigoare a legii până în prezent. Legea nr.45 a intrat în vigoare în anul 2008, iar prima ordonanță de protecție a fost emisă abia 2009. Un an mai târziu au fost făcute completări la Lege lucru ce a adus claritate în implementarea mecanismului de emiteră a ordonanței de protecție. Spre comparație doar în primele luni ale anului 2013, Poliția a supravegheat 188 ordonanțe de protecție”.

Întrebat care sunt principalele probleme cu care se confruntă autoritățile publice în combaterea fenomenului violenței în familie Ion Oboroceanu a declarat: „Deși în legea Nr.45 sunt expres stipulate responsabilitățile tuturor actorilor antiviolență inclusiv și a organelor de drept, încă lipsește o abordare pro activă din partea organelor de drept. O altă problemă este insuficiența de profesioniști care să lucreze cu această categorie de persoane, necooperarea actorilor

antiviolență la nivel comunitar, raional și național și nu în ultimul rând indiferența care vine din partea mai multor polițiști, procurori în ceea ce privește problemele victimelor violenței în familie. Anume datorită ineficienței sistemului juridic și de drept victimele continuă să fie discriminate și abuzate și avem deja și un caz de condamnare la CtEDO.”

Toate aceste în condițiile în care cadrul legal existent permite tuturor actorilor antiviolență prevenirea și combaterea eficientă a fenomenului violenței în familie.

În încheiere toți participanții la eveniment au fost de acord că fenomenul violenței în familie este unul amplu și totodată puțin mediatizat în sensul prevenirii și combaterii acestuia, iar una din posibilități este ca informația să își găsească loc și pe paginile bloggerilor.

Pentru mai multe detalii, contactați: Lilia Potîng, jurist al Asociației Promo-LEX, lilia.promolex@gmail.com, Tel: (22) 45-00-24.

Promo-LEX: Cazul unui anchetator din Râbnita a ajuns pe masa judecătorilor CtEDO

Recent, Curtea europeană pentru Drepturile Omului a comunicat Guvernelor Republicii Moldova și Federației Ruse – cauza Cebotar c. Republicii Moldova și Federația Rusă, dosar nr. 46367/10.

Reclamantul, dl Anatol Cebotar este cetățean al R.Moldova și ucrainean de naționalitate. S-a născut în 1968 și locuiește în satul Ternovca, localitate aflată sub custodia administrației de la Tiraspol.

În 2008, respectivul activa în funcție de anchetator la Rîbnița. La 15 mai 2008 a fost arestat sub suspiciunea de fraudă. Ulterior, un *judecător* din Rîbnița a decis aplicarea măsurii preventive sub formă de arest pentru un termen nedeterminat. Timp de 17 luni, reclamantul a fost deținut, în baza acestui *mandat* în subsolurile izolatoarelor din regiunea de est. Iar, în 2010 *judecătoria supremă de la Tiraspol* l-a recunoscut vinovat și condamnat la închisoare pentru 10 ani, cu confiscarea averii. Reclamantul a fost deținut în închisoarea nr.1 de la Hlinaia, pînă la 01 august 2012, fiind eliberat printr-un *ucaz* al liderului de la Tiraspol.

La Curtea europeană, reclamantul a invocat faptul că, fiind nevinovat, a fost condamnat la 10 ani de privațiune de libertate cu confiscarea averii de către o *instanță de judecată* din regiunea de est a R. Moldova care nu este competentă în sensul articolului 6 al Convenției și că nu a avut parte la un proces echitabil, contrar aceleiași prevederi. La fel, reclamantul s-a plîns de faptul că contrar art.5 al Convenției, a fost reținut de persoane neîmputernicite cu această competență, că detenția sa a fost în lipsa unui temei legal decisă de o instanță ilegală, precum că măsura preventivă a fost aplicată pe un termen nedeterminat.

Guvernele pârâte sunt invitate să răspundă violărilor pretinse pînă la 11 octombrie 2013.

În fața Curții, reclamantul este reprezentat de juriștii Asociației Promo-LEX.

Mai multe detalii cu privire la expunerea faptelor găsiți [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Zubco, jurist
Asociația Promo-LEX: Tel: (22) 31 09 45, GSM: 069667234, e-
mail: alexandru_zubco@yahoo.com

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte solicită reformarea sistemul de finanțare a partidelor politice și campaniilor electorale

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte este profund îngrijorată de carențele actualului sistem de finanțare a partidelor politice și campaniilor electorale din Republica Moldova. În prezent finanțarea campaniilor este efectuată preponderent de către un număr mic de donatori mari. În situația în care partidele au doar această sursă de finanțare, banii interesați dictează un anumit comportament sau influențează anumite decizii. Experiențele campaniilor electorale demonstrează nedeclararea unei părți considerabile a veniturilor și cheltuielilor în campanie de către concurenții electorali. În Republica Moldova lipsește un control eficient exercitat asupra fluxurilor financiare ale partidelor politice, care se datorează fragmentării procesului respectiv pe durata campaniei și între campanii. Totodată, lipsește un mecanism eficient de sancționare pentru fraudele financiare, care încurajează partidele să corupă alegătorii prin diverse mijloace, fără riscuri majore de a fi eliminate

din competiție electorală.

Coaliția reiterează că reglementările clare și transparența finanțării reprezintă precondiții esențiale pentru consolidarea încrederii cetățenilor în partidele politice și politicieni. Bani contează în politică deoarece partidele politice au nevoie de resurse financiare pentru desfășurarea activităților de partid, însă banii nu trebuie să fie o monedă de schimb pentru accesul la puterea decizională. Redresarea acestor curențe este și o precondiție esențială pentru integrarea Europeană a Republicii Moldova.

Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte solicită reformarea comprehensivă a sistemului de finanțare a partidelor politice. Reforma trebuie să aibă la bază câteva elemente esențiale. Aceasta trebuie să reducă influența nedorită a banilor în politică prin creionarea unui echilibru dintre finanțarea publică și cea privată. Este necesară diminuarea plafonului de donații pentru a permite lărgirea bazei de donatori a partidelor politice și diminuarea influenței donatorilor mari. Reforma trebuie să țină cont de necesitatea asigurării egalității de gen în viața politică, reieșind din cota insuficientă de reprezentare a femeilor în parlament și consiliile locale. De asemenea, amendamentele trebuie să prevadă cerințe clare privind transparența, raportarea, instituțiile de monitorizare și control. Introducerea și aplicarea sancțiunilor în cazul încălcărilor cerințelor de transparență și raportare este indispensabilă pentru a responsabiliza partidele politice.

Tergiversarea reformei va produce o serie de efecte negative. Riscăm să vedem aceleași fețe în cursele electorale, dezbateri sterile, decizii și legi care să favorizeze interese economice de grup, nu politici veritabile de dezvoltare. Solicităm Parlamentului Republicii Moldova să implice plenar reprezentanții societății civile în procesul de dezbateri și adoptarea amendamentelor legislative privind reforma sistemului de finanțare a partidelor politice și campaniilor

electorale.

Consiliul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte

DOC – [Coaliția Civică pentru Alegeri Libere și Corecte solicită reformarea sistemul de finanțare a partidelor politice și campaniilor electorale](#)